

Vi har ikke været særlig begejstret for de forslag til forskningsrådgivning, som vi løbende har måttet tage stilling til inden for de sidste par år, og ligeledes var ideen om at lave en bestyrelse for forskningsrådene ikke just vores kop te. Selvfølgelig vil nogle kunne mene, at vi har været på en lang vandring for at komme tilbage til udgangspunktet, nemlig seks forskningsråd, men den vandring har vi ikke noget imod, blot det vil lykkes at sætte en stopper for centraliseringen af forskningsmidlerne og forskningsrådgivningen. Det er vi nemlig inderligt imod. Vi mener, at forudsætningen for den frie forskning er, at politikerne nøjes med at udstikke nogle overordnede rammer, hvorefter det er forskningsverdenen selv, de faglige miljøer, som må finde frem til, hvilke ideer og projekter der skal nyde fremme.

At formandskollegiet nu bliver udvidet med deltagere udefra vil forhåbentlig kunne bidrage til en spændende dialog inden for det enkelte og mellem de respektive forskningsråd med henblik på at styrke både påtværstækningen og nytænkningen i forskningsmiljøerne, uden at det går ud over fagligheden. Samtidig er det vores håb, at formandskollegiets mulighed for at nedsætte ad hoc-udvalg med henblik på at fremme den tværgående forskning vil vise sig at være en vældig god idé. Mange af de spændende og nytænkende forskningsprojekter foregår i dag på tværs af fag og sektorer, og den tendens bør selvfølgelig understøttes, bl.a. ved at lade ad hoc-udvalg med repræsentanter for forskellige faglige miljøer være med til at rådgive om fordelingen af forskningsmidler.

Vi er endvidere tilfredse med, at lovforslaget tydeliggør forskningsrådenes opgaver. Efter vores opfattelse skal rådene varetage følgende funktioner:

1. En fondsfunktion. Rådene skal yde støtte til dansk forskning og forskeruddannelse på grundlag af ansøgninger fra forskere, dvs. understøtte de eksisterende forskningsmiljøer og forskningsprojekter og -ideer samt belønne de bedste.

2. En initiativfunktion, hvor rådene selv fastlægger særlige indsatsområder, som de skønner, det vil være væsentligt at fremme, altså med det formål at initiere nye forskningsmiljøer og forskningsområder.

3. En strategi- og udredningsfunktion, hvor rådene udarbejder strategioplæg, som skal indgå i Danmarks Forskningsråds rådgivning af forskningsministeren om bevillinger til det

enkelte forskningsråd. Disse strategier kan enten føre til initiativer inden for den fri bevilling eller til særlige programmer, der får en ekstra finansiering efter finansloven, og de kan eventuelt udarbejdes med udgangspunkt i udredningsarbejder inden for forskningsområdets fagområder. Disse udredningsarbejder kan forskningsrådene selv igangsætte.

4. En programforvaltningsfunktion, hvor rådene administrerer særlige strategiske programmer efter retningslinjer, som er fastsat af Forskningsministeriet.

Lad mig understrege til sidst, at for os at se er forskningsrådenes hovedopgave at undersøge igangværende forskningsmiljøer og forskningsprojekter i modsætning til den initierende funktion.

Fondsfunktionen er det primære. Hvis denne i gåseøjne villige del skal have en chance, er det helt afgørende, at mange forskningsmidler fordeles efter ansøgningernes faglige og metodiske kvalitet snarere end efter et eller andet program, som nogle på et givent tidspunkt måtte mene var det mest samfundsgavnligt.

Det kan ikke siges tit nok, at det er overordentlig svært overhovedet at sige noget om, hvad der er samfundsgavnligt. Derfor skal så mange forskningsmidler som muligt være frie, og derfor skal de fleste af forskningsrådenes midler gå til fondsfunktionen. Det Radikale Venstre kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg har et lille spørgsmål til hr. Henrik Svane vedrørende diskussionen om centralisering kontra decentralisering inden for forskningen, for spørgsmålet er jo, om der er den store uenighed f.eks. i forhold til det standpunkt, jeg har.

For jeg er enig i, at det er vigtigt at have decentralisering i forskningen. Det har man ved hjælp af basismidlerne; det har man ved at sikre, at institutionerne har hovedparten af midlerne til deres arbejde, og at det er dér i det anarkistiske miljø, at tingene bliver fordelt og fører til forskellige ting.

Men det, vi har brug for på nationalt plan – hvis vi har brug for noget som helst, det kan man selvfølgelig sige vi ikke har, men så kan man nedlægge det hele, så skal man ikke have nogen som helst struktur, rådgivningsstruktur – men hvis vi har brug for noget som helst, har vi, så vidt jeg kan se – men hr. Henrik Svane kan jo svare på, hvad De Radikale mener – brug for et